

ROZVOJ NOVÝCH ZRUČNOSTÍ V KULTÚRE

**Asociácia kultúrno-osvetových inštitúcií v rámci projektu Rozvoj nových
zručností v kultúre – projekt FPU**

18.11. 2021

Doc. PhDr. Zuzana SLUŠNÁ, PhD.

Kultúra ako kultúrno-industriálny ekosystém

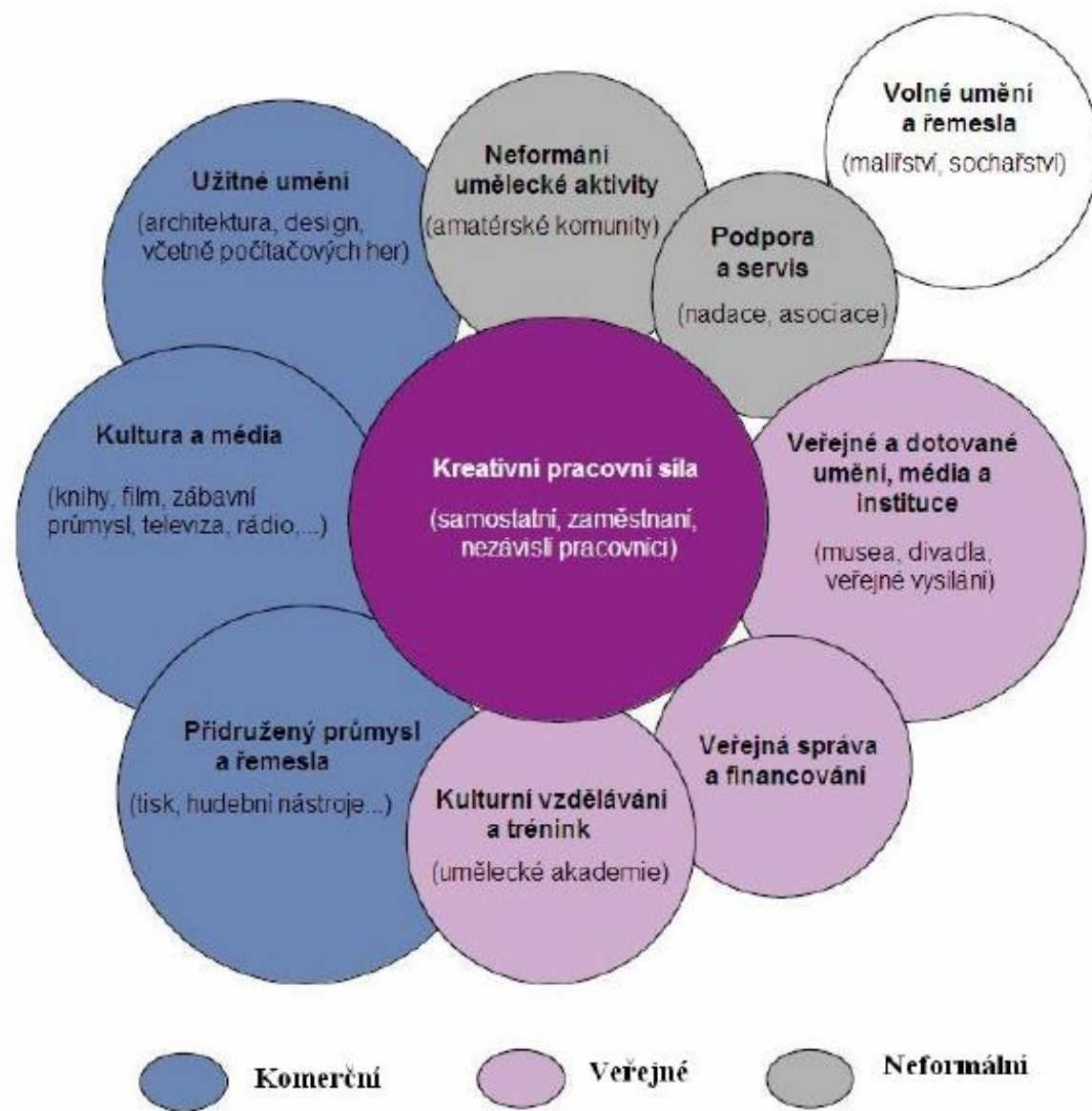
Kultúra ako súčasť hospodárstva:

- **multiplikačné efekty:** „kultúra“ generuje zisky v iných odvetviach ale zároveň je od iných odvetví a situácie okolo svojho systému výrazne zasiahnutá
- Najviac zasiahnutý sektor spolu s leteckým priemyslom:
prepad o 31%
 - podujatia a aktivity spojené s priamou interakciou s používateľmi služieb
 - Scénické umenie a kultúrne dedičstvo
 - Pokles návštevnosti: **strata kontaktov s návštevníkmi**
 - **ZVÝŠIŤ DÔRAZ NA DIGITÁLNU PARTICIPÁCIU**

Špecifiká kultúrneho ekosystému

- Vysoký podiel neštandardných foriem práce
 - zmluvy podľa autorského zákona, SZČO, slobodné povolania
 - Ekonomický zisk je často len vedľajší účinok
 - Motiváciou k výkonu povolania často nie je finančné obohatenie sa, ale vnútorná motivácia a vnútorné obohatenie sa
 - Kreatívne aktivity sú postavené na špecifických zručnostiach, odborných znalostiach, sociálnych vzťahoch, „dobrom mene“ v konkrétnych kreatívnych komunitách
- Lokálne špecifické: koncentrácia „kreatívcov“ v určitých lokalitách
- Nestabilné rozloženie príjmov
- Závislosť na politike podpory (viacdrojové financovanie)

Obrázek 1
Kreativní sektor



Zdroj: Wiesand a Söndermann (2005).

Kultúrny šok a ako z neho von

Kultúrne a kreatívne odvetvia majú v porovnaní s inými priemyselnými sektormi jedinečnú štruktúru.

Verejné kultúrne inštitúcie aj veľké súkromné subjekty sa spoliehajú na vzájomne prepojenú sieť profesionálov na voľnej nohe a mikropodniky, ktoré poskytujú kreatívny obsah, tovary a služby.

Tento „ekosystém“ je pre kreatívnu ekonomiku kľúčový a kvôli náhlej strate príjmov je na pokraji úpadku.

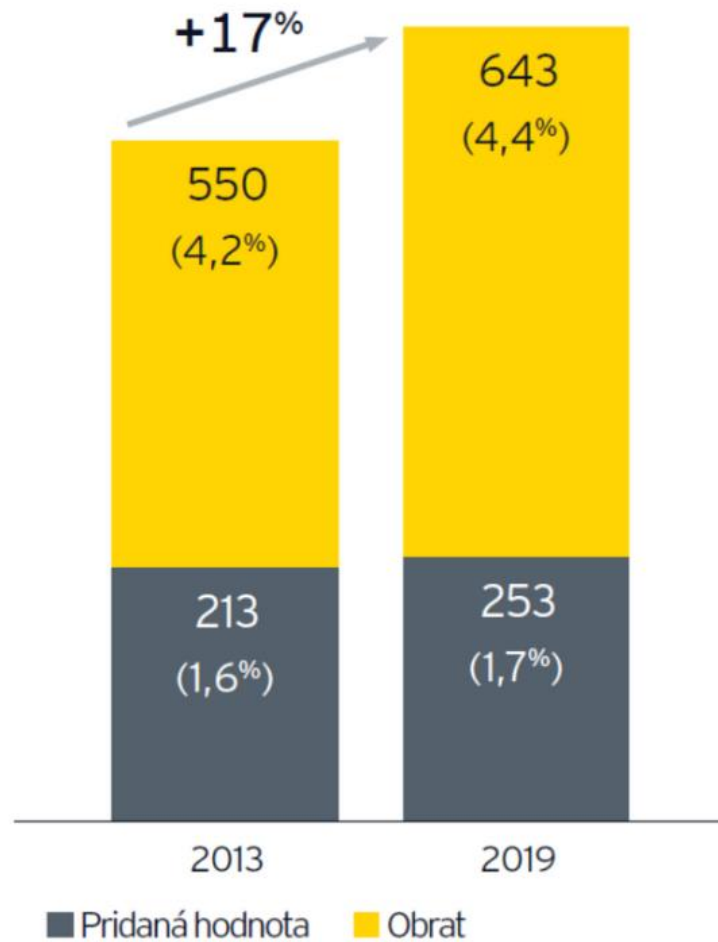
Taliansky profesor kultúrnej ekonómie Pier Luigi SACCO:

Okrem krátkodobej perspektívy („uhasenie krízy“ a čiastočnej kompenzácie strát) je nevyhnutné sústrediť sa na **dlhodobé riešenia**.

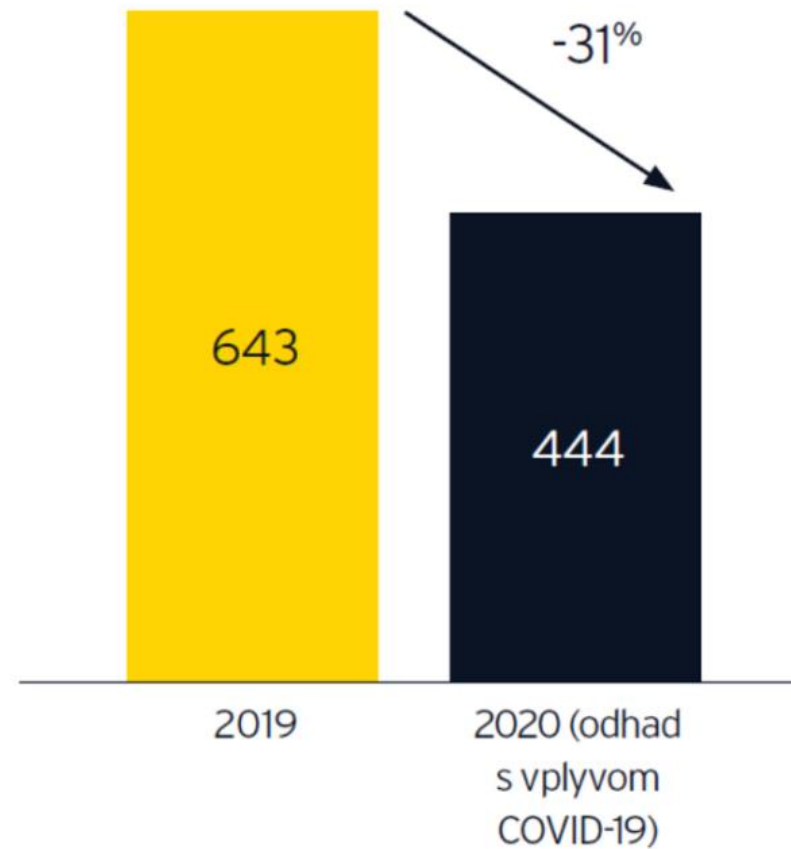
Podporovať verejne dotované kultúrne inštitúcie, ktoré fungujú ako **inkubátory nápadov: laboratóriá experimentovania s novými kultúrnymi obsahmi a formátmi**

Zdroje: Eurostat; GESAC; Profesionálne organizácie; Oxford Economics
- globálny priemysel,
Scenár druhej vlny od 7. septembra
2020; Modelovanie a analýza EY 2020.

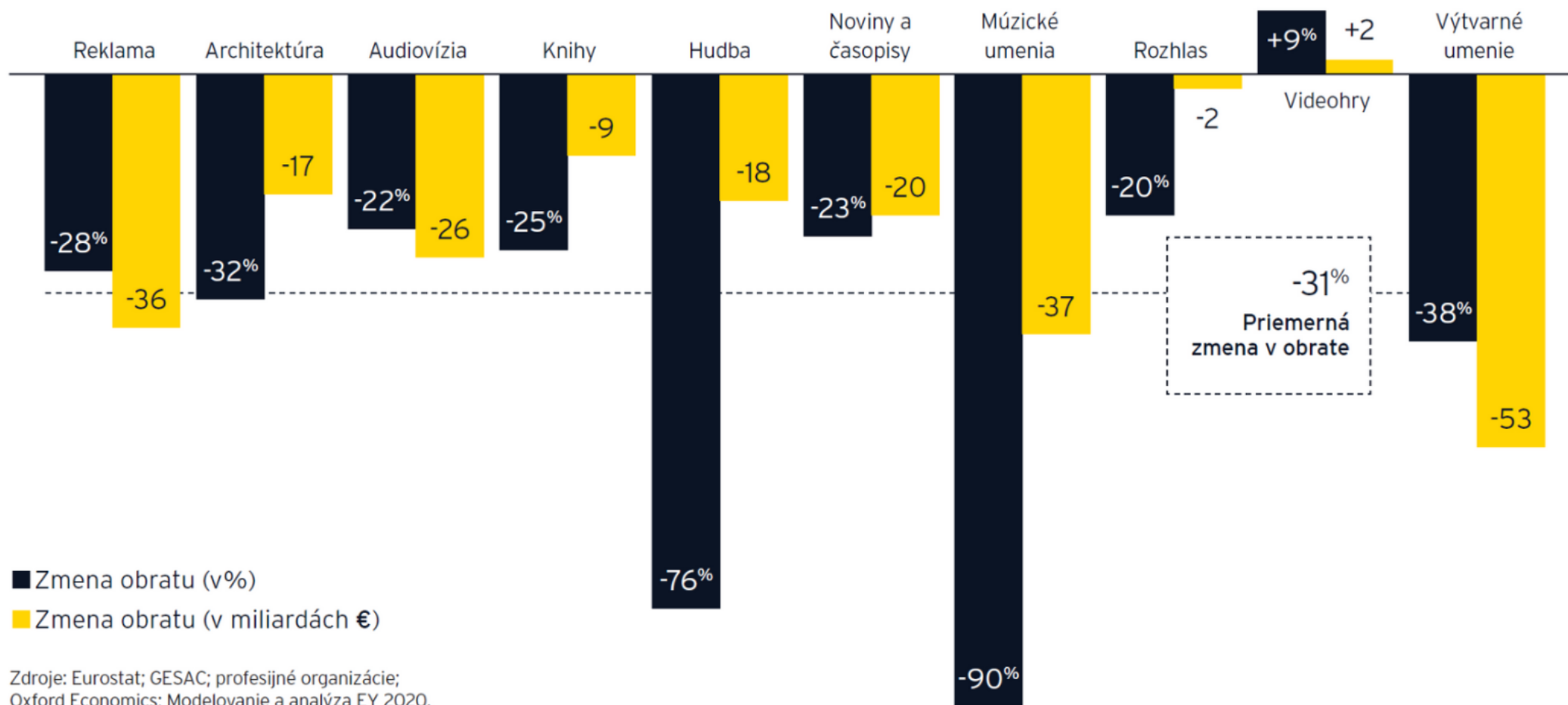
Obrat a pridaná hodnota v roku 2013 a 2019 a podiel na HDP (v miliardách € a %, EÚ)



Celkový obrat vytvorený KKP v krajinách EÚ (v miliardách €)

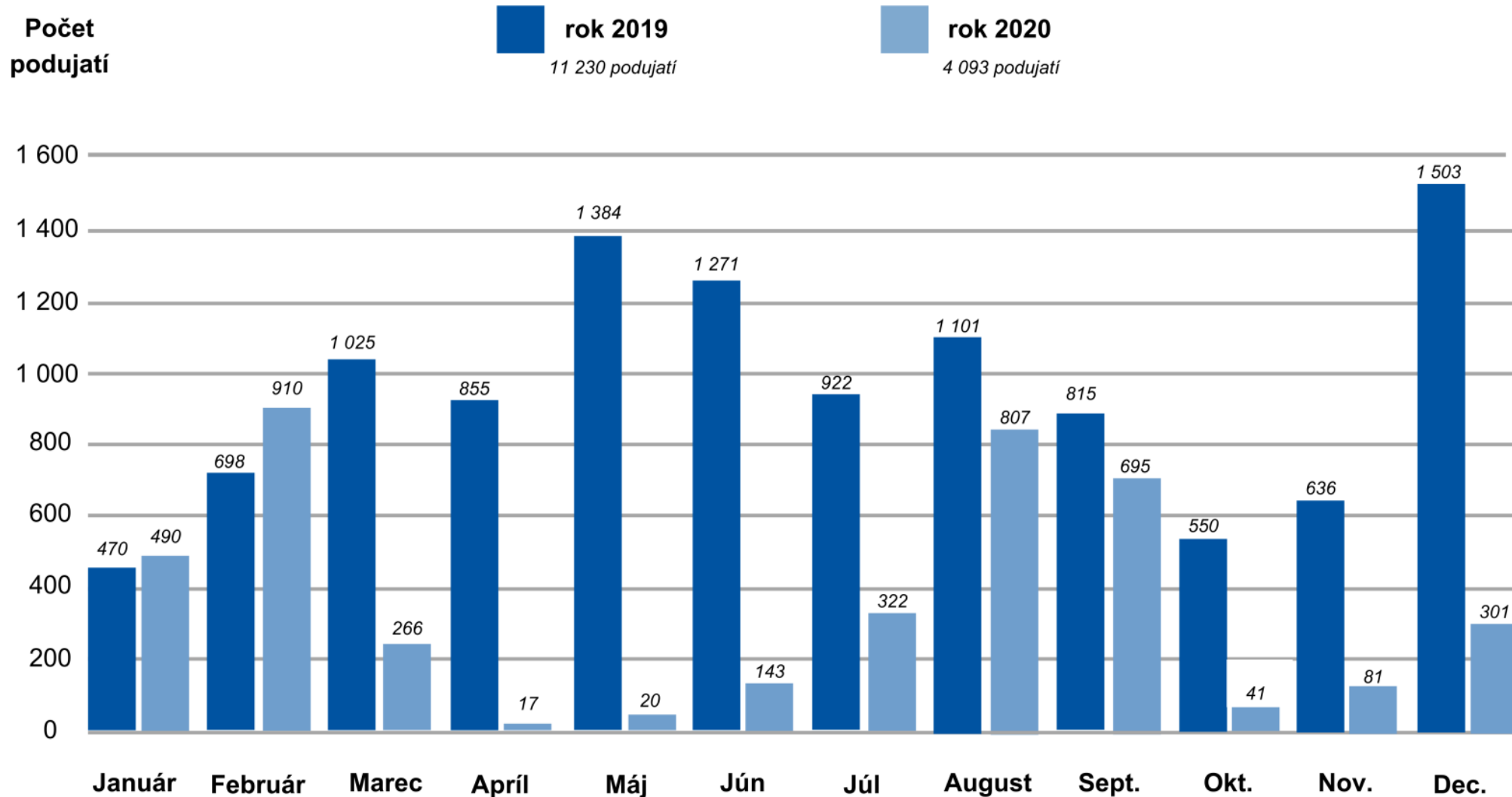


Odhadovaná zmena obratu v sektore KKP za rok 2019 - 2020 (v % z celkového obratu za rok 2019 a v miliardách €; EÚ)



Počet nahlásených podujatí v roku 2019 a 2020

number of reported cultural events in Slovakia: from 11 230 (2019) to 4 092 (2020)



Odporúčania EÚ na podporu udržateľnej obnovy

- Obnovenie dôvery zapojením „strateného publika“ prostredníctvom digitálnych technológií
 - V rámci programu Kreatívna Európa nástroj PERFORM EUROPE
- Nové spôsoby propagácie kultúrneho obsahu
 - Reakcie na zmeny správania publika
 - Vzdelávanie publika v digitálnych zručnostiach
 - Cielená ponuka: prispôbiť ponuku KONKRÉTNYM CIEĽOM
 - Prepojiť kultúru s politikou kvality života (CULTURE LEAD DEVELOPMENT)
- Investície do digitálnych zručností a odbornej prípravy pre odborníkov v oblasti kultúry
 - Podporovať nové modely digitálnej odbornej prípravy
 - Partnerské učenie
 - Zvyšovanie zručností

Nové príležitosti

Zrýchlená digitálna transformácia priniesla nové príležitosti, ale zároveň aj prehĺbila marginalizáciu a polarizáciu a odhalila nerovnomernú distribúciu kapitálu

- **DIGITÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA**
- Digitalizácia a rozvoj „zážitkovej ekonomiky“
- Digitálna archivácia
- Prepojiť verejné kultúrne inštitúcie a komerčné subjekty
- Pripraviť/ prepracovať metodiky
- Vybudovať inkluzívny kultúrno-vzdelávací ekosystém, ktorý bude podporovať pokročilú digitálnu gramotnosť
 - Je nevyhnutné odstrániť nedostatky v ponuke kultúrnych a vzdelávacích odvetví
 - Nové výskumy WHO odhalili, že existujú priame spojenia medzi aktívnou participáciou na kultúre a duševným zdravím (3000 štúdií)
 - Zapojenie do kultúry zlepšuje neurokognitívny vývoj

Súvisiace oblasti

- Zlepšiť povedomie občanov o dôležitosti kultúry
- Budovanie digitálnej infraštruktúry vo verejných kultúrnych inštitúciách
- Problematika autorského práva a jeho ochrany
- Megaeventy a udržateľný rozvoj: megapodujatia síce majú multiplikačné efekty, ale zároveň sa začína ukazovať aj na ich ekologickú záťaž
- Vytváranie nových produktov a služieb prepojením kultúrnej a vzdelávacej zložky najmä v segmente celoživotného vzdelávania
 - Strategická komplementarita medzi odvetviami
 - Digitálne vzdelávacie platformy v rámci digitálneho edutainmentu
 - Digitálne kurátorstvo
 - Kultúrny obsah
- Sektor CULTURAL WELFARE ako nový výskumný sektor uznaný WHO: inovatívne stratégie

Kultúra 3.0: Pier Luigi SACCO

PODPOROVANÁ kultúra model 1.0

- funguje na princípe MECENÁŠTVA
- kultúra ako exkluzivita pre elitu
- motorom kultúrnej produktivity je kapitál, ale kultúra negeneruje pridanú hodnotu

KULTÚRA PRE VEREJNOSŤ: kultúra 2.0

- v úlohe mecenášov sú verejne aktívne osobnosti
- kultúra žije z podpory: **absorbuje zdroje generované inými oblasťami hospodárstva**
- **v snahe o zisk sa kultúra mení na spotrebný tovar**

Princípy fungovania „novej“ kultúry

- **otvorenosť**

- zmena modelov fungovania kultúry v **občianskej liberálnej demokracii**
- **diskurzívne** konštituované „pravidlá“
 - menej direktívne modely „riadenia“: (kultúrne) plánovanie miesto (kultúrnej) politiky
 - väčší dôraz na subjektoch a aktéroch občianskej spoločnosti ako na zriaďovaných subjektoch
- tolerancia – inklúzia – rovnosť

- **komunitná participatívna**

- komunita: vzťahy založené na kontaktoch „z očí do očí“
- o dianie v takomto spoločenstve máme aktívny záujem
- participácia (aj na kultúre) ako indikátor spokojnosti a šťastia: fungujúce kultúrne centrá ako pozitívny faktor – zníženie miery sociálne „nežiadúcich“ javov

- **stieranie hraníc medzi vysokou a nízkou kultúrou**

- do kultúry patrí to, o čo máme záujem
- rovnocennosť kultúrnych produktov a služieb: účastníka vedieme, vzdelávame, ale zážitok mu nevnucujeme
- živá kultúra

- **návštevník sa mení na účastníka a spolutvorcu**

A central place for culture in the EU's post-pandemic future

A CULTURAL DEAL FOR EUROPE

Covid 19 came out of left field.



ART

DHARMENDRA JHAANI
Moderator

It's had a huge impact.

Look at us zooming forward!

ART & CULTURE: only when you eliminate it do you miss it.

It's good to hear politicians say "come and push us".

Ideals and politics, they go together.

We are not just a sector, we are also a vector.

We're making the future now

A Europe open to the World!

CULTURE FOR THE FUTURE OF EUROPE

look how far we've come!

It's such weird, hard times today.

CULTURE IS SOLIDARITY CITIZENSHIP

But: This is an unprecedented opportunity for culture

an local politicians, we definitely recognize the importance of culture, for cohesion.

covid is not the only virus threatening us...

PHILANTHROPY IS A PART OF THE CULTURAL DEAL FOR EUROPE

PHILANTHROPY



MARIYA GABRIEL
European Commissioner

Philanthropy can be hugely beneficial. But philanthropy can not be the only means of funding.

Culture will always be at the center of our lives.

We need to go beyond the inclusion of culture in our parliament.

Additional funding can be hugely beneficial. But philanthropy can not be the only means of funding.



SNEHA GUERDULIG
Secretary General Europa Nostra

WE ARE READY!

This is such a crisis, you have to be creative to get out of it.



We are the anti-dote to things like nationalism, authoritarianism and such dangers!



APOSTOLOS TSIRINTZIS
President of the Association of the Regions



DAVID SASSOLI
President of the European Parliament

CULTURE AS A DRIVING FORCE FOR THE RECOVERY OF EUROPE

DAVINE VERHEYEN
MEP



2020 This has been a very challenging year for all of us.

Coronavirus has affected almost every aspect of our lives.

WE SHOULD HAVE UNIFICATION IN THE DEMAND

THE GLUE FOR DEMOCRACY

A UNIFIED cultural sector is essential.



TERE BADIA
Secretary General of cultural action Europe

WE GOT A top-up of 500 million for the arts sector

THE NEED TO feel the weight of your voice

CULTURE IS CRUCIAL FOR FREEDOM OF EXPRESSION.

THERE IS MOMENTUM TO CENTER ARTS AND CULTURE.

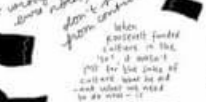
we want to propose a Cultural Deal.

THERE IS A STRUCTURAL LACK OF AWARENESS

TIE CULTURE INTO OTHER POLICIES

INTEGRATE A REGIONAL ELEMENT

Let's not go back to Renaissance or Bauhaus. Let's do something new.



CLEMENT BEAVRE
Secretary of State for Culture



ANDRE WILKENS
European Cultural Foundation Director

Let's not go back to Renaissance or Bauhaus. Let's do something new.



CLEMENT BEAVRE
Secretary of State for Culture



ANDRE WILKENS
European Cultural Foundation Director

Let's not go back to Renaissance or Bauhaus. Let's do something new.



CLEMENT BEAVRE
Secretary of State for Culture



ANDRE WILKENS
European Cultural Foundation Director

Let's not go back to Renaissance or Bauhaus. Let's do something new.



CLEMENT BEAVRE
Secretary of State for Culture

RENAISSANCE

POLL

18/11/20

#CULTURALDEALEU

